

СВІТОВА ФІНАНСОВА КРИЗА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ІНДУСТРІЮ ГОСТИННОСТІ

С.І. Павлюк,

Миколаївський національний аграрний університет

Основою успішного функціонування кожної національної економіки є підприємницькі структури, що у свою чергу дає змогу отримати як прямий економічний ефект, так і соціальний ефект, що проявляється у стимулюванні зайнятості та зниження соціальної напруженості, розвитку ринкового середовища, особливо в період економічної фінансової кризи. Ключовим напрямом нової моделі сучасної економіки країни в умовах після кризового відновлення є саме активізація підприємництва як інтегрального соціально-економічного процесу та розбудові ефективних підприємницьких стратегій.

Підприємництво, безпосередньо, нині зіткається з безліччю проблем, які в цілому можливо узагальнити в одну, а саме баланс взаємодії держави та бізнесу, оскільки в нашій країні такі відносини далеко не рівноправні, для прикладу, втручання держави у підприємницьку діяльність, податкова система, непрогнозованість ситуації для підприємництва, що стимулює тіньову економіку, слабка підтримка підприємництва та ін.

З огляду на сучасну ситуацію бізнес по всьому світу змушений пристосовуватися швидше за усі інші сфери. Компанії намагаються оперативнo скорочувати витрати і перебудовувати бізнес-процеси, при цьому багато з них шукають і знаходять можливість не тільки продовжити роботу в кризових умовах, а ще й допомагати суспільству і державі впоратися з новими несподіваними викликами.

За даними Спільки українських підприємців, український бізнес очікує падіння квартальної виручки в середньому на 30-35% [1].

Дослідження можливості перепрофілювання бізнесу на поточні потреби ринку, що проведено Advanter Group спільно з Українським інститутом серед 458 підприємств (мікро-, малі, середні та великі підприємства) свідчать, що 16% підприємств вже адаптувалися до карантинних заходів, 23% – адаптують бізнес, 34% – взагалі немає можливості для перепрофілювання, 27% – має можливості, але потребує додаткових інвестицій, а решта підприємств або не бачать

можливостей для нових напрямів діяльності або потребують додаткових інвестицій [2].

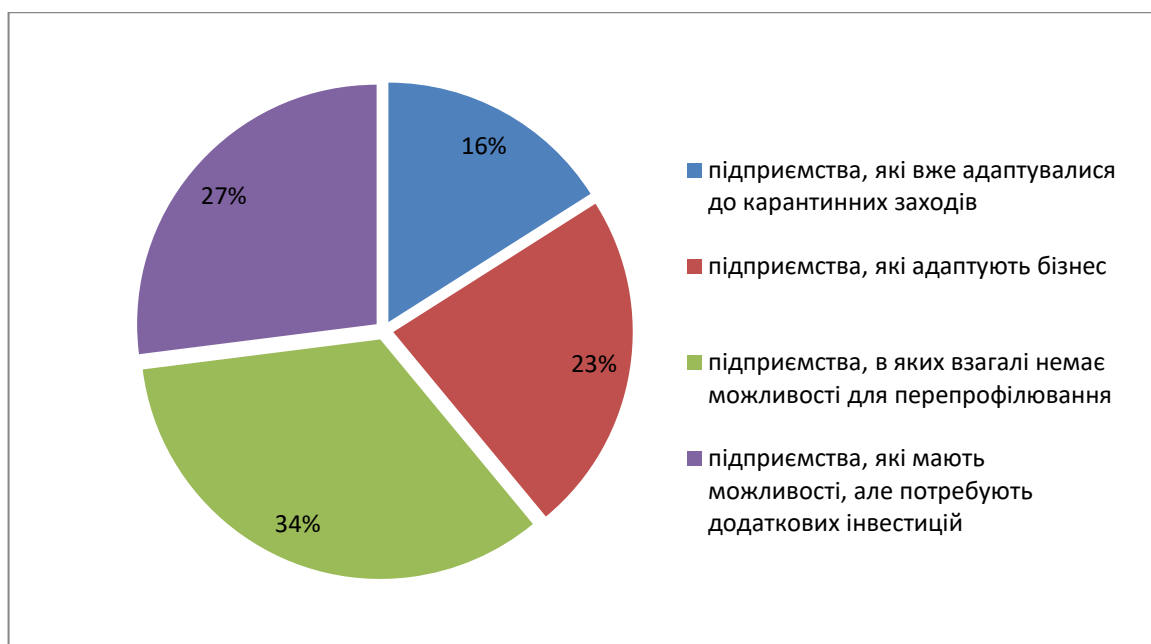

Рисунок 1 – Можливості перепрофілювання бізнесу під поточні потреби ринку

Джерело: побудовано за даними Advanter Group [2]

Узагальнення наслідків фінансової кризи:

- розрив ланцюжків постачання та призупинення виробництва;
- безповоротна втрата доходів та ймовірне банкрутство малого і середнього бізнесу внаслідок припинення діяльності на невизначений період;
- скасування замовлень на промислові товари, відмова від укладення нових угод, скасування поставок за вже укладеними договорами;
- втрата роботи для неоформлених працівників (зокрема, у сфері обслуговування).

Крім того, можна виділити наступні сфери бізнесу, які постраждають найбільше, через накладання безпосередніх обмежень на їх діяльність:

- розважально-культурні заклади (театри, кінотеатри, виставки, різноманітні розважальні заходи, фітнес-клуби тощо) – від повної зупинки до спаду виручки на 50-80%;
- готельно-ресторанний бізнес – ситуація майже аналогічна, оскільки допускається лише приготування їжі і доставка замовнику;
- туристичні послуги – абсолютне припинення діяльності, у зв'язку із

закриттям кордонів та міжобласного сполучення в межах України.

Також слід зазначити й ті, що перебувають у зоні ризику – пасажирські перевезення, страхування, будівництво, сфера надання косметологічних послуг, недержавні освітні заклади тощо. Але є такі, що не зазнають суттєвих збитків торгівля продуктами харчування, медикаментами, інтернет-торгівля та доставка товарів до споживача.

Сучасна ситуація зумовлює одну з найбільших та найменш очікуваних крих в сфері HoReCa в Україні за останні роки. Глобальні втрати у готельно-ресторанному бізнесі можуть сягнути до 50% і навіть більше, а більшість персоналу втратить роботу.

Позитивним є те, що багато закладів діяльність яких офіційно припинена, намагаються терміново переорієнтуватися на доставку, зокрема, власну з метою збереження робочих місць або використовувати сервіси типу Glovo або Uber Eats. Деякі пропонують акції та знижки за самовивіз страв і напоїв, а деякі взагалі вважають, що краще почекати кілька днів, перш, ніж приймати якісь рішення про новий формат роботи. Не зважаючи на позитивні моменти, сфері HoReCa має й деякі фінансові проблеми: зріст операційних витрат за умови використання сервісів доставки та сплата орендних платежів.

Додатковими заходами на підтримку бізнесу в цілому та зокрема сфери HoReCa, можуть бути:

- звільнення від оподаткування податком на прибуток найбільш постраждалі сфери;
- надання можливості усім роботодавцям отримати часткову допомогу за своїх працівників, якщо їм скорочено час та об'єми роботи;
- введення мораторію на всі перевірки бізнесу до кінця року.

Список використаних джерел:

1. Спілка українських підприємців / електрон. версія. URL: <https://sup.org.ua/uk>.
2. Економічна правда. Третина українського бізнесу не може перебудуватися під умови карантину – опитування / електрон. версія. URL: <http://www.epravda.com.ua/news/2020/04/8/659107/>.